

FAGPLAN PIANO



INNLEDNING

Fagplan for piano består av to hoveddeler, den generelle delen og den faglige delen. Den generelle delen beskriver forhold som danner plattformen for pianoundervisning i kulturskolen. I fagdelen beskrives forhold som progresjon og metodikk og den er delt inn i 4 nivåer: begynnernivå, mellomnivå, øvre mellomnivå og viderekomment nivå.

1. GENERELT

Undervisningen tar utgangspunkt i elevens musikalske talent og motoriske ferdigheter. Undervisningsopplegget blir derfor tilpasset den enkelte elevs forutsetninger, men følger et overordnet mål om å oppnå best mulig mestring av instrumentet. Dette er en generell fagplan der progresjonen vil variere fra elev til elev. Pianoundervisning følger i hovedsak den tradisjonelle klaverpedagogiske tilnærming, der notelesningsferdigheter og klassisk spilleteknikk går hånd i hånd. Vi spiller etter både noter og besifring innenfor et repertoar som strekker seg fra klassisk musikk til pop, viser og folkemusikk.

MÅL

Gjennom arbeidet med musikk skal elevene:

- oppnå gode ferdigheter på instrumentet sitt, på alle nivåer og ut fra ambisjonsnivå
- oppleve mestringsglede og positiv selvutvikling
- utvikle seg til selvstendige utøvere som har glede av musikk livet gjennom
- bli aktive lyttere med et nært forhold til musikk
- utvikle evnen til samspill og samarbeid
- få muligheter til fordypning som kan danne grunnlag for videregående og høyere utdanning i musikk
- bli ressurspersoner som bidrar til et levende kulturliv

ORGANISERING AV UNDERVISNINGEN

- Enkeltundervisning
- Prosjektuker
- Samspill
- Konserter

Den ordinære undervisningen er hovedsakelig individuell, med ukentlig undervisningstid på 20 eller 30 minutter, til fastsatt dag og tid.

Gruppesamlinger kan forekomme, der fokus ligger på teori eller samspill. Denne undervisningen kan falle på andre dager og tider enn den ordinære. Slike samlinger kommer i stedet for den ordinære, individuelle undervisningen samme uke.

Samspill gir eleven stor gevinst i forhold til kommunikasjon, samarbeid, konsentrasjon, lytting/gehør, rytmesans, klangfølelse og musikalsk opplevelse av en større helhet.

Kulturskolen arrangerer flere konserter i løpet av året, men også mindre arrangementer hvor elevene tilbys å delta. Konsertdeltakelse er også en viktig del av undervisningen, fortrinnsvis som aktiv utøver, men også som lytter.



KULTURSKOLE
BYGLAND • EVJE OG HORNNES

KRAV TIL LÆRER

Komme presis til timen, samt gi beskjed ved fravær. Faglig kompetanse. Tilrettelegge undervisning tilpasset den enkelte elev. Ha tilgjengelig nødvendig læremateriell. Loggføring.

KRAV TIL ELEVEN

Komme presis og forberedt til timen, samt gi beskjed ved fravær. Det forventes at eleven øver regelmessig hjemme. Ha med noteperm/pianobok.

ØVING

Det forventes at eleven øver regelmessig på instrumentet. Lærer gir god veiledning i timene og elevene jobber med dette hjemme mellom hvert oppmøte på kulturskolen. Elevens foresatte har ansvar for å følge opp og tilse at eleven har et tilfredsstillende øvingsmønster. Gode øvingsrutiner hjemme er med å gi eleven de beste forutsetninger for å oppleve fremgang, mestringfølelse og spillelede både hjemme, på spilletimen og ellers.

UNDERVISNINGSMATERIALL

Eleven må selv bekoste undervisningsmaterieill. Det avtales med den enkelte elev hvilke lærebøker/materiale som skal brukes i undervisningen. Undervisningsmaterialet suppleres ofte med annet relevant stoff fra lærer som det ikke betales for. Undervisningsinnholdet avhenger av elevens personlige innsats og progresjon. Eleven er selv ansvarlig for å skaffe en ringperm med plastlommer til å oppbevare utdelt materiale i. Denne skal være med på alle pianotimer.

INSTRUMENT

Ønsker du å lære å spille piano, er det helt nødvendig å anskaffe seg et akustisk piano eller digitalpiano med anslagsfølsomhet og vektete tangenter. Justerbar pianokrakk.

EVALUERING

Uformell evaluering skjer kontinuerlig i undervisningssituasjonen, samt veiledning og tilbakemelding på det arbeidet som gjøres hjemme. Formell evaluering fra faglærer gis en gang pr. skoleår. Dette skjer enten skriftlig eller muntlig til foresatte. Vi ønsker å ha en åpen dialog, og foresatte er velkomne til å være med inn i undervisningstimene og ellers til å ta kontakt gjennom skoleåret.

2. FAGLIG DEL

OPPLÆRINGEN DELES INN I FIRE FASER:

- FASE 1: BEGYNNERNIVÅ
- FASE 2: MELLOMNIVÅ
- FASE 3: HØYERE MELLOMNIVÅ
- FASE 4: VIDEREKOMMENT NIVÅ

Det å gi en beskrivelse på hvor lenge man bør ha spilt for å være på et visst nivå er lite hensiktsmessig, siden dette er veldig individuelt fra elev til elev. Elever har også svært forskjellige mål når det gjelder progresjon. Derfor står det ikke beskrivelse på dette i fagplanen.



KULTURSKOLE
BYGLAND • EVJE OG HORNNES

INNHold I UNDERVISNINGEN

Selve undervisningen omfatter arbeid med følgende faglige områder:

- **Teknikk:** Tekniske ferdigheter, som skalaer, etyder, øvelser osv.
- **Formidling:** Hvordan man formidler musikk til et publikum, og hvordan man oppfører seg på en scene. Eleven skal føle seg trygg på en scene og for å ufarliggjøre dette jobber vi med at eleven minimum en gang i året kan få mulighet til å opptre på en konsert/forestilling. Eleven vil også opptre for medelever for å føle trygghet i å opptre for andre. Eleven bør også bli kritisk til sin egen fremførelse.
- **Gehør:** Høre forskjell på toner og klanger, men også klangfarger, herme etter en forespiller osv.
- **Innstudering:** Hvordan kandidaten øver inn et stykke på egen hånd, uten veiledning.
- **Repertoar:** Eksempler på musikk man kan spille og synge på dette nivået. Hva eleven skal kunne utenat. Alle elever skal lage seg en repertoarliste. Holde ting ved like.
- **Teori:** Kunne lese og forstå noter, musikkuttrykk, symboler osv.
- **Samspill:** samspill med lærer eller andre elever.
- **Musikalsk opplevelse** og innsikt gjennom å spille selv og lytte til andre, høre på innspillinger med forskjellig type musikk fra forskjellige epoker.

Én og samme elev kan befinne seg på ulike nivåer når det gjelder musikkforståelse, teknikk, notelesing eller gehørutvikling. Elevens individuelle forutsetninger vil være bestemmende for progresjon og valg av innhold. Det er derfor ingen tidsplan knyttet til de ulike fasene.

BEGYNNER-NIVÅ

- Grunnleggende spilleteknikk som for eksempel sittestilling, håndstilling og anslag.
- grunnleggende musikkteori som omfatter blant annet notelære i G og F nøkkel, takt og rytme, enkel formlære og musikkuttrykk.
- Aktiv lytting gjennom enkel gehørtrening (lytteoppgaver/dur og moll).
- Samspill som inneholder enkel firhendig pianospilling med lærer og evt. andre elever, oppmerksomhetstrening.
- Enkel besifring-spill, som omfatter blant annet grunnleggende akkorder for å akkompagnere enkle sanger.
- Gode øvemetoder/rutiner. Her er det viktig med oppfølging hjemmefra.

MELLOM-NIVÅ

Dette nivået bygger på samme grunnelementer som begynnernivå. I tillegg suppleres det med:

- Utvalgte stykker fra ulike sjangre og komponister innen klassisk og rytmisk musikk. Noen eksempler kan være sonatiner, preludier, karakterstykker, blues og ragtime.
- Skalaer og etyde for å videreutvikle de tekniske ferdighetene.
- Vi utdyper elementene innen musikkteorien og fortsetter å knytte dette opp mot det praktiske. For å få trening i jevn puls, kan bruk av metronom benyttes.
- Det blir lagt mer vekt på å utvikle elevens musikkbevissthet og musikalske uttrykksevne gjennom bruk av blant annet frasering og dynamikk.
- Samspill videreutvikles og eleven får trening i å akkompagnere.
- Besifringsspill, utvidet akkordforståelse, kunne bruke forskjellige akkompagnementsfigurer.
- Det forventes at eleven viser mer selvstendighet under innstudering.

ØVRE MELLOMNIVÅ

Elever på dette nivået viser stor selvstendighet og har nå ervervet seg kunnskap om alle musikkens elementer. Dermed kan dette nivået betraktes som en fordypning av de foregående nivåene. Mens



KULTURSKOLE
BYGLAND • EVJE OG HORNNES

eleven tidligere kan ha spilt en del forenklete versjoner av diverse stykker, bør nå alt spilles i originalutgave.

Herunder kommer:

- Formlære og analyse, der eleven får mer forståelse for komposisjonens oppbygging.
- Kunnskap om forskjellige stilarter gjennom de ulike tidsepokene i musikkhistorien.
- Kunnskap om ulik bruk av utsmykning i musikken, kalt «ornamentikk».
- Trening i å spille musikk man ikke har øvet på, kalt «prima vista spill».
- Akkompagnement.
- Muligheter for samspill videreutvikles ut i fra den enkelte elevs ønsker og behov.

VIDEREKOMMENDE

På dette nivå skal man være i stand til å søke høyere musikkutdanning i Norge.

- **Teknikk**
 - Kunne spille overbevisende i alle tonearter
 - Holde teknisk et høyt nivå
- **Formidling**
 - Vise til gode ferdigheter når det gjelder formidling av musikk til et publikum
 - Det er en fordel å ha mye erfaring med å spille for et publikum
- **Innstudering**
 - God erfaring med selvinnstudering av repertoar.
- **Repertoar**
 - Eksempel
 - Verk: J.S. Bach: Preludium og fuge fra Das Wohltemperierte Klavier
 - En hurtig og en langsom sats fra en wienerklassisistisk sonate
 - Et romantisk eller impresjonistisk verk
- **Teori**
 - Kjennskap til alle vanlige musikkuttrykk
 - Kunne formanalyse av stykkene man spiller
 - Alle intervaller
- **Utenat**
 - Det forventes at deler av programmet spilles utenat

På opptaksprøve til høyere musikkutdanning i Norge forventes det et høyt nivå både når det gjelder teknisk beherskelse og evne til å uttrykke seg gjennom musikk, samt et godt gehør og gode kunnskaper i musikkteori.

De som skal søke høyere utdanning bør tar undervisning i teorifag i tillegg til å ha spilletimer.